

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Elofizetési ár: egész évre kor. 6 —

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST.

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32. — negyed oldal ... kor. 8. —

fél oldal • 16. — nyolczad oldal • 4. —

A díjak előre beküldendő a Szent-István-Társulathoz.

Küzdelem az alkohol ellen.

A nemzetközi anti-alkoholista kongresszus üd-
vös útmutatásokat adott egyeseknek, családok-
nak, a társadalomnak, az államnak és az iskolá-
nak is arra, hogyan küzdjenek az alkohol veszélyei
ellen. Az útmutatásokhoz nagyon természetesen
meggyőző érveket is találunk az előadók
és hozzászólók fejtegetésében és ezáltal eleve-
nebb meggyőződést ebresztenek a küzdelemre
hivatott tényezőkben és így remélhető, hogy a
kongresszus hatása a tettek mezején is észlel-
hető lesz.

Gerber müncheni egyetemi tanár «Az én egészség-
tana» címmel kifejti, hogy életünk és egészségünk
nem csupán a levegőtől, víztől, tápláléktól stb. függ,
hanem a képzetektől, érzésektől és amellyet önünk
nek nevezünk. Amiként van a levegőnek, víznek és
lakásnak egészségtana, azenképen az én-nek is kell
egészségtanának lennie. Tövedés azt hinni, hogy a
születéstől fogva normális, fizikailag jól táplált agy
feltétlenül egyénileg és társadalmilag hasznos ént
szolgált. A nevelés hagyományos alaptételei kötsé-
telenül helyesek, csak hogy a morálprédikálás ön-
magában teljesen elégtelen. Az erkölcsosság szokás,
a szokást pedig csak gyakorlással lehet elsajátítani.
A morális eszeleves technikáját tanítani kell. Amit
előadó az én egészségtana alatt érteni akar, az abban
áll, amit a németországi nevelési otthonok megvaló-
sítani törekcsenek. Csakis ez úton lehetséges a kül-
tura magasabb fokát elérni. Az alkohollal való által-
ános visszaélés mindenütt útjában áll e terv keresztül-
vitelének. Az alkoholizmus elleni küzdelem ennel fogva
lényeges része az én egészségtanának.

Taav Laitinen (Helsingfors) «Az alkohol befolyása
az emberi és állati szervezet ellentálló képességére,
különös tekintettel az atöröklesre» címen kimutatja,
hogy az alkohol nagyban leszállítja az embernek a
fertőző betegségekkel szemben való ellentállását és
hogy az alkoholista szervezete sokkal könnyebben
van kitéve a fertőző anyagok pusztításának. Az alkohol-
fogyasztás az utódokra is rendkívül vészes hatást
tejt ki és az egész faj degenerációját idezi elő. Bunge
kimutatta, hogy iszákos szülők leánygyermekai el-
vesztik gyermekétpláló képességüket és ezt az utódok
soha többé vissza nem nyerik. Iszákosok gyermekei

többsyre hülyék, elmebetegek, epileptikusok, szel-
lemileg-tesztileg elsatnyultak: az iszákosság maga is
atörökölhető és így nem csoda, ha egész nemzetek
degenerációját képes előidezni.

Ugyanerről a tárgyról tartott igen érdekes előadást
Weigandt würzburgi egyetemi tanár, aki fejtegetései
során rámutatott arra, hogy az alkoholnak legkisebb
adagjai is leszállítják a felfogást, az associációt, az
emlékezőképességet, gyengítik az ítélőképességet és
károsan befolyásolják a kedélyhangulatot. Nagyobb
adagok és hosszabb használat hatása természetesen
fokozott mértékben befolyásolja a szellemi ellentálló
képességet. Kísérletei alapján tárgyalta azután az
alkohol hatását, az elmebetegségek kifejlődésére és
az utódok pszehikus rendellenességeire.

Kassowitz professzor cáfolta ezt a felfogást «Le-
lyettesítheti-e egy mérég a táplálékot» című felolva-
sásában. Szerinte abból, hogy valamely anyag elég
a szervezetben, csak akkor van haszna az embernek,
ha az az anyag egyszerűen az élő szubsztancia
felepitésére és pótlására is szolgál. Az alkohol azon-
ban épen az ellenkező rumból hatással van az
emberi szervezetre. Az alkoholnak nem olyan hatása
van, mint más narkotikus mérgeknek, például az
ethernek vagy chloroformnak. Akik az alkohol magas
egési fokára való tekintettel azt állítják, hogy a
cukrot volna képes pótolni, a test anyagainak pusztu-
lását hátráltatják, úgy ezek csak részben monda-
nak igazat. Az alkohol, mint narkotikus mérég, ká-
bitó hatása folytán az izomműködést lefokozza. Az az
érv, hogy alkohollal az izomerőt momentán fokozni
lehet, nem áll meg, mert ezt a látszólagos fokozó-
dást az alkohol tisztán az idegekre gyakorolt izgató
hatásával éri el. Az alkohol az agyrendszert is telje-
sen tönkre tudja tenni. Az alkohol «tápláló mérég»
lehet ugyan, de egészséges tápszer sohasem.

Kassowitz dr. előadásához Fischer Jakab dr. (Po-
zsony) szólott hozzá, aki a kérdést Magyarország,
mint mezőgazdasági állam szempontjából vizsgálja.
Az anti-alkoholistáknak oda kellene törekedni, hogy
a mezőgazdasági munkások a szeszölveztől a tej-
fogyasztásra térjenek át.

Az alkoholelles kongresszus katolikus ülésén

Fischer-Colbrie Agost dr. klasszikus latinnyelvű
megnyitójában hangsúlyozta az alkoholelles kon-
gresszus katolikus ülésének fontosságát, kiemelte,

hogy a mértékletességi mozgalom terjesztésében mi se hat oly hatalmas erővel, mint a vallás. Az egyház és a katolikus papság mindig is nagy buzgósággal működött ezen a téren, de mint a jelen idők szociális viszonyai igazolják, még szélesebb körű működésre van szükség.

Giesswein Sándor dr. köszönetet mond a megjelent püspököknek, kik jelenlétükkel az ülés súlyát emelték, kivált pedig Fischer-Colbrie Agost dr.-nak, aki az elnökség tisztjét elvállalta, a tanácskozásokat vezette, az idegen nyelven elmondott beszédekét tolmácsolta s egyéniségének lebilincselő hatásaival a résztvevők érdeklődését a voksokig fokozta. Üdvözlő szavát a Szent-István-Társulat nevében a megjelenteket s oromát fejezi ki, hogy a Társulat a magyar és külföldi klerus kiváló tagjait falai között láthatta. Áttérve azután előadásának tárgyára, hangsúlyozza, hogy a szociális kérdés nem a nyomor kérdése, hanem etikai s éppen azért keresztény kérdés. Bár szülő maga nem tartozik a teljesen abstinensek közé s nem tartja az alkoholt föltétlen méregnek, túlságos használatát elítéli. Az alkohol ellen küzdők öntudatos keresztények. A kereszténységtől nem függetlenítheti magát az emberiség. A humanizmus is elveszne a kereszténységgel, mert a kereszténység a legnagyobb humanizmus. A felebaráti szeretetnek egy megnyilatkozása az anti-alkoholizmus, melyet éppen erkölcsi motívumai avatnak nagyjelentőségű mozgalommá. Befejezve beszédét, üdvözölte a jelenlévőket s kéri, hogy szép országunk szeretetét vigyék magukkal külföldi hazájukba.

Kaplan János tichaui plébános «Az alkoholmozgalom» címmel azt az óriási pusztítást vázolta, amit az alkohol az ember erkölcsi és családi életében véghezvisz. A szesz nemcsak erkölcsileg, de anyagiilag is tönkreteszi az embert. Az alkoholizmus ellen legelőször az egyház emelte fel a szavat s csak azután indult meg az anti-alkoholista társadalmi mozgalom. A katolikus vallás a legszigorúbb erkölcsök alapján áll s már ezért is szükséges, hogy a papok az alkoholizmus ellen küzdjenek, mert a részegeskodás idezi elő a legtöbb bűnt és erkösetelenséget. A katolikuságnak nincs senkire sem szüksége az anti-alkoholista küzdelemben, mert az egyháznak van elég ereje ahhoz, hogy meggátolja hívei között a túlságos alkoholélvezetet. Az alkohol ellen való küzdés kötelessége minden papnak, minden intelligens katolikus embernek.

Geöze Sarolta az «Alkohol és családi élet» címmel tartott érdekes és nagy tudásról tanuskodó beszédet:

Az újabb időben a társadalmi bomlás vehető észre. Ennek oka az erkösetelen élet, amit nagyrészt az alkohol túlságos élvezete idez elő.

A család a dajkaja az erkösetős életnek. Ha a családi élet erkösetelenné lesz, a társadalom is megmetelveződik és a zülles, a degeneráció útjára ter.

Az alkohol lassan vagy gyorsabban, de mindig szétrombolja a család holdótságát, sajnos, legtöbbször a munkásesaládok között, a legtöbb munkás a szesz bulványának áldoz és hét végével pár garas keresményét a pálinkásbutikban hagyja s családját ezzel a nyomornak teszi ki. A nyomor pedig a leg-rovidebb út a bűnözés telé. A részegesek mind beteg emberek. Az alkohol túlságos élvezése adósságokba is viszi az embert, az adósság pedig az anyagi züllesbe viszi az embert. Választásokkor lehet legjobban tapasztalni, hogy a szesz mire képes. Ezer meg ezer ember boesátja aruba meggyözödését egy vagy két liter pálinkaért. Az iszákosság tehát még így közvetve

is tönkreteszi a családi életet. Ahol olyan emberek kerülnek a parlamentbe, akik szeszszel vásárolják meg a voksokat, ott nem gondoskodnak lelkiismeretesen a társadalomról s így a társadalmat alkotó esaládokról sem. Az alkohol nem elégzik meg azzal, hogy a esaládokat erkösetileg tönkretette; neki az embernek egészsége is kell. Az iszákos apa előbb-utóbb delirium tremensbe esik s gyermekei pedig morál insanitit; erköseti érzéketlenséget örökölnek már a vérükben. Így emészti meg lassanként az alkohol az embert, a esaládot s végre az egész emberi társadalmat. Védekezzünk az alkoholizmus ellen, amíg nem késő, amíg tönkre nem tette bennünk utó-dainkat is.

Csillag Gyula dr. «Alkohol és nevelés» címen rá-mutatott arra, hogy az alkoholizmus mennyire hát-rálatja a vallás-erköseti nevelést s az apa bűneinek a fiú sem tud ellentállni, mert már gyermekkorában az erkösetelenséget látva a szülői háznál, maga is a zülles és az iszákosság útjára ter. Nagyon kevesen vannak azok, akik föl tudnak emelkedni a szennyből és ez a fölemelkedésük óriási erőlkösetésükbe kerül. Az egyháznak kötelessége, hogy híveit megtartsa a vallásos, erköseti életnek és ezért már a gyermekeket az iskolákban úgy kell nevelni, hogy ellenségei legyenek az iszákosságnak és a legmersékeltőbb alkoholizmusnak is. Ha már gyermekkorában szigorú erkösetösségekben nevelik az embert, akkor később, mikor már a megélhetésért kell küzdenie, nem fogja olyan dolgokra pazarolni keresményét, amivel nemcsak anyagi, hanem erköseti és egészségi romlását is előidézheti. Az iskolákban meg kell ismertetni a gyermekeket a szesz romboló hatásával s ezzel el fogják érni legalább is azt, hogy az iszákosok számát esökentjék. A nevelésnek van a legnagyobb befolyása az ember későbbi életére s ezért már gyermekkorában ki kell irtani az emberből minden olyan hajlamot, ami az erköseti zülles útjára vezet.

Orsi Antal (Bécs) az «Alkoholizmus és az intelligencia» című beszédében rá-mutatott arra, hogy ma már nemcsak az alsóbb osztályú nép, hanem az intelligencia is alkoholista. Ha ez így tart tovább, akkor ez a társadalom esödjét fogja előidézni. Az intelligenciának a kötelessége jó példával előljárni. A katolikuság ha teljes erővel résztvesz az anti-alkoholista mozgalomban, akkor nemcsak a népet, de az intelligens elemeket is meg fogjuk menteni a zülles és a degeneráció veszélyétől.

Utasítás az új tantervhez.

Döbrössy Alajos pécsegyházmegyei tanfelügyelő a következő utasításokat adta ki az új tanterv fokozatos végrehajtásához:

I. osztály.

I. Beszéd- és értelemgyakorlatok. A beszéd- és értelemgyakorlatok céljáról, anyagáról, módszeréről és eszközeiről hosszabban beszélni ma már fölösleges dolog lenne. Hogy ez nem is tantárgy, hanem az összes többi tantárgyknak mintegy magvát képezi s hogy a beszéd- és értelemgyakorlatoknak egyaránt kell hatni az értelemre, a szívre, akaratra, az erköseti nevelés összes irányaira, a vallásos érzületre s a helyes beszéd-

képesség fejlesztésére, ezek mind olyan tételek, amelyek általában ismeretesek s az elemi népoktatás terén nagy szerepük van; miért is mindig szem előtt tartandók, mert ha eltérünk tőlük, vagy ha rájuk a kellőnél több súlyt fektetünk — az elérendő célokat kockáztatjuk s a lényegeset a lényegtelenért áldozatul hozzuk. Mert igaz, hogy a beszéd- és értelemgyakorlatokban minden tantárgy és a nevelés csirái benne vannak, de azoknak rendszeres kidomborítására szükség nincs.

A beszéd- és értelemgyakorlatok lényege a szemléltetés és a beszélgetés.

Mi a szemléltetés? Őt érzékünknek használata képzetek befogadása céljából. E meghatározás annyiban bővül, hogy azt is kell szemléltetni, ami az ember belvilágában történik. Már most, ha képzeteket szeretünk, arra vigyázzunk, hogy azok minél tökéletesebbek legyenek, ehhez pedig kettő kell: hogy minél több érzéket használjunk s hogy a szerzendő képzet a valóságnak minél inkább megfeleljen. Ebből következik, hogy a szemléltetés valódi tárgyak bemutatása és érzékeltetése által megy végbe a legcélszerűbben. Miatán az I. osztályban a beszéd- és értelemgyakorlatból földolgozandó tananyagot leginkább az iskola, vagy az iskola környéke alkotja s ha messzünnen szedetik össze, ez legelőbb a lakóhely határa lehet, ez okból a legesekélyebb nehézség sincs abban, hogy a gyermekeknek mindent a maga természetes formájában, a maga helyén s a maga életviszonyai között mutassunk meg. Az érzékek használata nem kevésbé fontos szempont. A számolás tanításáról szóló utasításban kifejtettem, hogy miért kell valamennyi érzéket használni. A beszéd- és értelemgyakorlatoknál emez indokolás százszorosan áll. Itt igazán helye van a szaglásnak, izlésnek, tapintásnak, látásnak, hallásnak, s amely tanító valamennyi érzéket a maga helyén a tárgyra tudja irányíttatni, de nemcsak képzetben, hanem a valóságban, az a célt elérte s azzal szemben figyelemről s egyéb apróságokról nincs miért beszélni, mert a jó szemlélet maga a figyelem és egyúttal a fegyelem, mely kettő az alapos tudásnak és erkölcsi képzésnek nélkülözhetetlen főtétele. Aki tehát jól szemléltet, az jól tanít is és nemcsak hogy megkönnyíti a különben fáradságos munkát, hanem ezzel az elemi népiskola keretébe tartozó ismereteket mind felöleli, mert amit szemléltetni nem lehet, azt ismertetni nem is az elemi népiskola föladata. Már most a szerzett képzeteknek nevet adni és a nevek helyes kiejtésére és célszerű használatára a gyermeket rávezetni, természetes menete a szemléltetésnek s ez nem egyéb, mint a magától előálló beszédgyakorlat. Új képzetek s azoknak új viszonylatai, új szavakat és mondatokat kívánnak: ez a szókinésgyűjtés és a beszédbeli készség gyakorlása. Hogy azután a szerzett képzetek erkölcsi szempontból jók, esztetikailag szépek legyenek s vallás-erkölcsi tekintetből az Istenre vonatkozzanak, hogy semmi valótlanságot ne tartalmazzanak,

hanem igazak, vagy legalább is valószínűek legyenek, ezek oly természetes követelmények, hogy velük bővebben foglalkozni nem szükséges.

II. Az *írva-olvasás*. Az írás mestersége beszélgetés szemmel és kézzel. Az ember természetesen csak szájjal és fülel tud beszélgetni. A száj a eselekvő, a fül a szenvedő beszédszerv. Ebből következik, hogy mikor írni és olvasni tanítunk, mást nem teszünk, mint a természetes beszélő szervekről a beszélgetni tudást átvisszük a kézre és a szemre. Ezen föladat az egyik kiindulási pont az írás és olvasás tanításában.

Írni és olvasni mostanság csupán 6 éves gyermekeket szoktunk tanítani, a kik ugyan épen mert fejletlenek, fejlesztésre igen alkalmasak, de egyben ugyanezen okból ügyetlenek s a négy (szem, fül, száj, kéz) szerv egyöntetű működtetésére még alig képesek. A második föladat tehát az említett szervek összhangzó működését létrehozni.

(Folytatjuk.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Utasítás a kerületi tanfelügyelőknek az ismételő iskolázás ügyében. *Kivonat az esztergomi főgyűlésmegye f. é. XXII. körleveléből.* Tekintettel azon üdvös és fontos eredményekre, melyeket az ismételőiskolák, betetőzven a mindennapi iskolák munkáját, úgy a vallás-erköles oktatás és nevelés, valamint a magyar nyelv kellő elsajátítása terén elérhetnek, fölhivom a kerületi tanfelügyelőket, hogy saját hatáskörükben különöse ellenőrzésk, be van-e rendezve minden róm. kath. iskolában az ismételőiskola. Ha valamely községben ismételőiskola nem található, erről azonnal jelentés teendő, hogy a további intézkedések szigoruan végrehajtassanak. A mindennapi tankötelesek záróvizsgálata után az ismételő tankötelesekkel elért eredmény igazolása, illetőleg elbírálása céljából a záróvizsgálat mindenütt azokra is kiterjesztessék. Az e tekintetben tapasztalt mulasztásokat a kerületi tanfelügyelők további eljárás végett hozzák mielőbb a főgyűlésmegyei főtanfelügyelői hivatalnak tudomására. Figyelmébe ajánlom egyszer-mind a kerületi tanfelügyelőknek az 1903. évi július 23-ki XIV. körlevelben a gazdasági ismételőiskolák föllállítása tárgyában kiadott rendeletemet.

Pozsony vármegye közigazgatási bizottsága a népiskolai tankönyvek beszerzése érdekében. Pozsony vármegye közigazgatási bizottságának f. évi május hó 11-én tartott közgyűléséből hozott és velem 948/905. sz. a. közölt határozatából kifolyólag tudatom ezennel, hogy a vármegye főispánjának kezdeményességéből a vármegye törvényhatósága 1904. évi 138. sz. a. kelt és jogerejűvé vált véghatározatával intézkedett, hogy úgy a mindennapi, valamint az ismételőiskolások és pedig a szegények *réglegesen*, a fizetőképeselek *béhajtandó* előlegképen a politikai községek háztartásának terhére a szükséges tankönyvekkel elláttassanak.

Pályázati hirdetés báró Sina Simon-féle alapítvány segélyére. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium pályázatot hirdet a báró Sina Simon-féle volt népiskolai tanítók segélyezésére rendelt alapítványának egy megüresedett 200 (kétszáz) koronás helyére. Azon kiérdemült tanítók, kik e segélyt elnyerni óhajtják, kérvényeiket a kerületi alesperesi hivatal útján f. évi november hó 15-ig terjesszék be továbbítás végett a főgyűlésmegyei hivatalhoz. Az idevonatkozó miniszteri átirat szövegét s a pályázati feltételeket az alábbiakban közlöm: «A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 61.767. szám. A báró Sina Simon-féle volt népiskolai tanítók segélyezésére rendelt alapítványnál egy 200 ko-

rodás hely lévén üresedésben, van szerencsém a ft. egyházi főhatóságot tisztelettel felkérni, hogy ezen hely betöltése céljából a csatolt alapító levél értelmében az ugyanelek ide mellékelt minősítési táblázat felhasználásával teendő hármaskijelölését f. évi november hó végéig hozzám juttatni méltóztatnék. Ez alpból segélyezésre igényt tarthatnak azon néptanítók: 1. kik agkor vagy más oknál fogva, de önhibájukon kívül néptanítói tiszták teljesítésére alkalmatlanokká váltak és keresetkeptelenek, 2. kik anyai vagyonnal nem bírnak, hogy abból megelethetnének, sem más segélyt nem élveznek, vagy legalább nem oly mérvben, hogy abból vagyonuk póvedelmét is hozzávéve, megélhetnének, 3. kik igazolják, hogy míg hivatalukat viselni képesek voltak, azt híven és buzgón betölték s feddhetlen életet éltek és élnek, 4. több leányedő közül a szegényebbek s azok fognak első sorban figyelembe vétetni, kik multjok- és jellemokről kitűnőbb bizonyítékokat bírnak felmutatni, 5. végre a fentebbi kellekekkel bírt tanítók szegény árvái, amennyiben keresetképtelen tanítók elég számmal nem jelentkezének, 6. az alapítványi segélyt a tanítók életfogytiglan élvezik. Árva nők tízenyolc, leányok tizenöt éves korukig élvezendik, megjegyeztetvén, miszerint egy árva segélye évi harminczat, két testvérárva segélydíja hetvenkettő, több testvérárva segélye, egyszáz forintot meg nem haladhat, 7. Széchenyi-Kolonits-féle segélydíjat élvező római és görög katolikus néptanítók a báró Sina Simon-féle segélydíjban részesítettven, az előbbinek élvezetétől elesenek. Ezen két alapítványból ugyanazon egyen egy időben segélyt nem húzhat.

Klinda Károly műve: Az olvasás-írás vezérkönyve a fonomimika szerint ajánlatik. Az olvasás és írástanítás újabb módszerének, a fonomimikának ügy elméletét mint a gyakorlatban való érvényesítését alaposan ismerteti *Klinda Károly* esztergomi tanítóképző intézetem tanára műveben: *«Az olvasás-írás vezérkönyve a fonomimika szerint.»* Fölkérem a kerületi tanfelügyelőket és iskolavezetőket, hogy a vezérkönyvet tanításra figyelembe ajánlani sziveskedjenek. Ara 1 K 20 fill. Klinda a Szent-István-Társulat.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A *«Veszprém-várpalota-nyugati róm. kath. tanítókör»* f. é. október 12-én tartja rendes őszi gyűlését Veszprémben, ahova a kör rendes és partoló tagjait tisztelettel meghívom. Targysorozat: 1. 9 órákor tartandó szentmise után gyakorlati tanítások. a) *Czecey* Nándor veszprémi tanító a *«Karacsonyest»* című költeményt tárgyalja a IV. osztályian, b) *Grahl* Sándor veszprémi tanító a III. osztály földrajzi anyagából a *«csalólot»* ismerteti. 2. *Klemencz* Géza soólyi tanító beszámol a veszprémi nagygyűlésről. 3. A folyó ügyek elintézése. 4. A Gondviselés és a kör tagsági díjainak pontos befizetése. 5. Indítványok. 6. A tavaszi körgyűlésen hozott határozatot ajánlom a hatrálékos tagtársakb. figyelembe. Veszprém, 1905 szept. 17. *Göbircz Lajos*, tanító, vil. elnök.

Meghívó. A *«Batassagvár-mát vidéki róm. kath. néptanítókör egyesületének nagyszűcsényi köre»* körgyűlését f. évi szept. hó 28-án d. e. Nagyszűcsényben a róm. kath. iskolában az alábbi tárgysorozattal tartja meg, melyre úgy a kör t. tagjai, valamint a tanügy barátai tisztelettel meghívom. Targysorozat: 1. Reggel 10 órákor szentmise. 2. Mise után körelnök a körgyűlést megnyitja. 3. Körelnök fölolvasást tart. 4. Mult évi körgyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása, hitelesítése és jövő évre a hitelesítők kijelölése. 5. A körnek újból megalakulása. 6. A gyakorlati tanítás megtartása. 7. A jövő évi gyakorlati tanításra kijelölés. 8. Pénz- és könyvtáros jelentése, a pénztári számadások megvizsgálása és a fölmentvény megadása. 9. Indítványok előterjesztése. 10. Tagsági díjak behizetése. 11. Papi himnus és a Szózat elenélklése. 12. Körgyűlés berekesztése. Kelt Karanesságon, 1905 szeptember 17-én. *Kapás József*, körelnök.

Meghívó. A *«Besztercebányai egyházmegye területén lakó*

róm. kath. tanítók egyesületének f. évi október hó 3-án besztercebányán, a *«püspöki palota nagytermében»* tartandó XXIII. rendes körgyűlésére. Napirend: a) Ünnepi *«Veni Sancte»* szentmisével a vártemplomban reggel 9 órákor. Tartja: *Machovich* Izidor, apát s egyházmegyei főtanfelügyelő. b) A körgyűlés kezdete 10 órákor. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó és jelentés. Püspök úr Ó mélt. személyes jelenlétével tünteti ki gyűlésünket. 2. Az évi közp. bizottsági ülések jegyzőkönyvének fölolvasása, valamint a megelőző előértekezlet indítványainak tárgyalása. 3. Az új kath. elemi iskolai tanterv. *Tóth* Sándor. Ennek kapcsán észmeesere. 4. *A magyar nyelv sikeresebb tanításáról a nem magyar nyelv iskolában»*. *Báček* Károly. E tárgybani észmek kieserése. 5. Beszámoló *«Az egyházmegyei kath. tanítók tápintezeti segélyalapa»* jának vagyoni állásáról. 6. Az egyesület 1904—1906. évi zárszámadása. 7. Jelentés *«Az országos kath. tanítói segélyalapa»* közp. bizottsági üléséről. 8. Könyvtári jelentés. 9. Bíráló bizottsági jelentés. 10. A neveléstani és kertészet-mezőgazdasági tételk kitűzése. 11. Az *«Országos kath. tanítói segélyalapa»* közp. bizottsági ülésére kiküldendő képviselő megválasztása. Jegyzet: a) A körgyűlést megelőző értekezlet f. évi október 2-án délután 3 órákor a városi róm. kath. fiúiskola IV. oszt. termében fog megtartani. b) A tételkre vonatkozó ajánlatok a körgyűlést megelőző értekezletben benyújtandók. Besztercebányán, 1905. évi augusztus hó 20-án. *Machovich* Izidor s. k., apát, egyházm. főtanfelügyelő s egyes. elnök.

Meghívó. Az *«Ung-Beregmegei róm. kath. néptanító egyesület»* évi rendes körgyűlését f. évi szeptember hó 26-án d. e. 9 és fél órákor Ungvárott, a róm. kath. elemi iskola helyiségében tartja meg, melyre t. címet ezennel meghívom. A körgyűlés főbb tárgyai: Gyakorlati tanítás. Tartja: *Ónczay* Sándor, tibi róm. kath. tanító. A pályanyertes dolgozat fölolvasása. Jelentés az egyesületi könyvtár állapotáról. NB. Fölkérem a t. tanító tag urakat, hogy az Orsz. Kath. Tanítók segélyegyesület-i tagkönyvecskéket bemutatás végett magukkal hozni sziveskedjenek. Kelt Ungváron, 1905-ik évi szeptember hó 12-én. *Benkő József*, egyesületi elnök.

Meghívó. A *«Ságvár-Karád egyh. ker. róm. kath. néptanító-egyesület»* rendes őszi körgyűlését f. évi október hó 9-én Karádon a róm. kath. elemi iskolában fogja megtartani, melyre az egyesület rendes, tiszteletbeli, partoló tagjai s a nagyérdemű tanügybarátok tisztelettel meghívom. Targysorozat: 1. Reggeli 9 órákor szentmise. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása, hitelesítése, tagok nevsorának fölolvasása és új tagok fölvetele. 4. Következik a Gondviselés c. alap. tagsági díj, s a Veszprémben építendő *«Tanítók Háza»*-ra önként fizetendő díjak beszédese, mely időre elnök a gyűlést felfüggeszti. 5. *Tominek* Gizella karádi oszttanítónő gyakorlati tanítást tart. 6. *Horráth* Ferenc szőládi kitanító és *Tóth* Rudolf zamárdi oszttanító szabadon választott tételből fölolvasást tartanak. 7. *Sipos* Antal kiküldött képviselő beszámolóját tartja meg a veszprémi egyhm. róm. kath. tanítóegylet központi bizottságának és képviselői körgyűlésének Veszprémben 1905. évi június hó 26—27-én tartott gyűléséről. 8. Indítványok, dolgozatok kitűzése s a jövő tavaszi gyűlés helyének megállapítása. S. Kiliti, 1905. évi szeptember 16-án. *Teleki István*, egys. elnök.

Meghívó. A *«Sásdvédéki róm. kath. tanító-egylet»* f. évi őszi rendes körgyűlését szeptember hó 21-én Mágason, a róm. kath. iskola helyiségében tartja meg, melyre az egyleti tagokon kívül a tanügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívom. A körgyűlés előtt pontban 9 órákor gyászszentmise lesz az elhunyt összes egyleti tagok lelkiüdvéért. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása és hitelesítése. 3. *«El-sikkasztott iskola vagyon»* című fölolvasás. Tartja: *Albert* István kisvaszari tanító. 4. Tanügyi és gazdaságtani tételk kitűzése kidolgozásra. 5. Pénztári jelentés. 6. Indítványok. Kéretnek t. egyleti tagok, sziveskedjenek esetleges indítványukat a körgyűlés előtt az elnökségnél bejelenteni. Kelt Bicalon, 1905. évi szeptember hó 12-én. *Magyar Rezső*, tan. egyt. elnök.

IRODALOM.

A kath. Tanügyi Tanács kiadványai. A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. megrendelhetők: 1. **A latin és görög szertartású népiskolák tanterve.** Ára 50 fillér. E tantervnek különböző osztálycsoportosításokra összeállított óratervei: I. egytanítós, II. kéttanítós, III. háromtanítós, IV. négytanítós, V. ötöstanítós, VI. Teljesen osztott iskolák óraterve. Ára 4 fillér. 2. **A kath. gazdasági ismétlőiskolák tanterve.** Ára 40 fill. 3. **A kath. tanító- és tanítónőképző intézetek tanterve.** Ára 80 fillér. 4. **Kath. népiskolai és ifjúsági könyvtarak megerősített szabályzata.** E füzeteket a Szent-István-Társulat az érdekelt hatóságoknak kívánatra ingyen küldi meg, valamint a könyvtárjegyzéket is.

VEGYESEK.

Kitüntetett főpásztorok. A magyar kath. tanítóság körében őszinte örömet keltett az az esemény, hogy a király ő felsége a legkegyelmesebben *Csáky Károly* gróf váci püspök úrnak és *Majláth G. Károly* erdélyi püspök úrnak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Isten bő áldása kísérje a kitüntetett főpásztorok működését. Kiknek szívéhez oly közel állanak a kath. iskolák, mint Majláth gróf és Csáky gróf püspök úrnak szívéhez, méltó, hogy a kath. tanítóság hodoló tisztelettel résztvegyen azok sorában, kik őszinte szeretettel üdvözlük őket a legmagasabb királyi kitüntetés alkalmából.

Kinevezés. A király a kultuszminiszter előterjesztésére *Tóth Lajos* dr. és *Hallás Ferenc* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosokká miniszteri tanácsosokká, *Néményi Imre* dr. és *Szász Károly* dr. osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárokat pedig osztálytanácsosokká nevezte ki.

Az Országos Közoktatásügyi Tanács állandó bizottsága f. hó 19-én ült össze először az imént megkezdett iskolai évben. Az állandó bizottság megállapította az új ülésszak programját, amelynek rendjén az alapvető munkálatok egész sora várja befejezésre juttatását. Ezek közül előkészítésük rendje szerint a fontosabbak a reáliskolai és tanítóképző-intézeti tantervi utasítások, a polgári leányiskolák tanterve, a tanítóképző-intézeti tanárok képzése és képesítése, a gazdasági ismétlőiskolák tanterve és utasításai és végül a magyar nyelv tanításának terve és a hozzávaló utasítások a nem magyar tannyelvű népiskolában.

Jóteknő adomány. Lessenvey Ferenc dr. praelátus-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő a szatmári rom. kath. püspöki fiú-népiskolába járó szegény iskolás gyermekek téli felruházására háromszáz koronát adományozott. Az ily nemes cselekedet nem szorul dicséretre. *H. Sz.*

Szerkesztői üzenetek.

B. Gy. Beérkezett. Jönni fog. — **V. J.** Beérkezett. Igen, jönni fog. — **K. S.** Azokban az osztályokban, amelyekben ő vezet, díjtalanul köteles a női kézimunkát tanítani. A másosztályú növendékek oktatásáért, ha azok számára külön órákat állapítanak meg, külön fizetés jár. **N. B.** Átutalványoztatjuk. Üdvözlét. — **H. E.** Levélben feleltünk. — **T. B.** Az evetődös korpótléket megkapja, ha mint okl. tanító rendszeresített állást öt éve tölt be. — **H. N.** Levélét későn kaptuk. — **K. Gy.** Felhasználjuk. — **Sz. J.** A mulasztásokat az osztálytanító igazolja. Szünetet az iskolaszék állapítja meg. Egyes tanulóknak az igazgató

adhat felmentést 1—2 napra. — **K. L.** Az «Ütmutató» a Mócsi—Petrovác—Schulz-féle Olvasó- és Tankönyvekhez igen használható vezérkönyv. Ára 2 kor. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28. — **M. F.** A tanító csak a tantervben meghatározott órák betartására kötelezhető. — **T. J.** Közzétettük. — **H. M.** Az országos kath. Segélyalap gyűlésének jegyzőkönyvét még nem kaptuk meg s így fölvilágosítást nem adhatunk. — **B. L.** Beérkezett.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A **zsitva-gyarmathi** (Bars m.) rom. kath. tanítónak nyugdíjaztatása folytán a kántortanítói állomásra ezenél pályázat hirdették. Jövedelme: 1. Lakás természetben, mely áll 1 konyha, 1 kamra, 2 szoba és hozzávaló kertből. 2. Késpénzfizetés a községi pénztárból 620 kor. 3. 4 kat. hold 768 □ öl szántó- és 855 □ öl rétföldnek hasznélvezete, melynek értéke 100 korona, ezután járó adók a megválasztott tanítót terhelik. 4. Államsegélyből kilátásba helyeztetik 78 korona és a járó korpótlék. 5. Stólajövedelem 60—70 korona. 6. Iskolatanterem fűtésére a mindennapi- és ismétlőiskoláért. Az ismétlőiskola tanítása ugyancsak kötelező, nemkülönben a Zsitva-Gyarmath községben a főnnepi istentiszteletek, temetések és fizetett misék végzése. A községi faiskola kezelése ugyancsak az ujonnan megválasztott tanító kötelessége. Pályázati kérvények kelőleg okmányolva f. évi október hó 4-ig a zsitvagyarmathi rom. kath. iskolaszék elnökehez terjesztendők be. A választás nemkülönben az orgona- és énekpróba pedig f. évi október hó 5-én d. e. 10 órákor fog a zsitva-gyarmathi rom. kath. iskolában megtartatni. A megválasztott azonnal köteles állását elfoglalni. Személyes megjelenés kötelező. *Lúley Tivadar*, rom. kath. plébános, iskolaszéki elnök. 519 1—1

A **ghymeskosztolányi** (Nyitra megye) kántortanítói állásra pályázat hirdették f. évi október 1-re. Javadalmazása 600 korona a község pénztárból, 1453 □ öl szántóföld, 368 □ öl kert, 9 hektó 37 liter 75 elter rozs, egy darab szarvasmarhára és 6 darab sertésre legeltetési jog, stóla 40 korona. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. Lakása 2 szoba, konyha, kamra, istálló. Tannyelv magyar, a község tótajkú. Folyamodványok a ghymeskosztolányi rom. kath. iskolaszékre címezve október 1-ig a léceci (Bars m., u. p. Nyitra-Ghymes) plébániahivatalnak küldendők. 523 1—1

Kelenyér (Hont m.) kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelem: Földbérlet 50 kor. 73 □ öl kert, 8 ürméter fa, 5 hektoliter buza, 9 hektoliter rozs. Borválság 30 kor. Munkamegváltás 40 kor. Stóla 10 kor. Offeritorium 3 kor. 40 fill. Tandíj 100 kor. Ismétlők tanításáért 20 kor. Ostyasütésért 2 pozsonyi mérő buza. Temetőfü és gyümölcs termése 10 kor. 432 kor. államsegély, korpótlék engedélyezve és folyósítva van. Pályázati határidő szept. 29. Kérvények Ipolyföldemesre az iskolaszék elnökehez küldendők. 527 1—1

Az **eteszi** rom. kath. osztálytanítói állásra szeptember 29-ig pályázatot hirdetek. Fizetése: 800 korona, lakása: két szoba, az egyik butorozott. Karancság (Nógrád vm.) *Erhardt Viktor*, ker. tanfelügyelő. 528 1—1

Szenavári anyaközséghez **Felső-Legend** (Hont m.) rom. kath. tót-magyar tanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: hitközségtől terményekben, föld, készpénzben 290 kor., államsegélyben 510 korona. Folyamodhatnak tanító, tanítónők és óvónők is. Folyamodványok *Csizmár Márton* plébánoshoz Szenavárra szeptember 28-ig küldendők. 529 1—1

Ipoly-Bél (Hont m.) magyar rom. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma szántóföld, rét, párbér, szolgálmányok, államsegély melyhez oklevél szükséges, összesen 800 korona, lakása 2 padlozott szoba, zárt konyha, kamra, istálló. Kérvények október hó 3-ig

ipoly-szakkallosi plébánia hivatalhoz küldendők. Választás Pélen október 5-én délelőtt 11 órakor, melyre személyes megjelenés kívántatik. 534 1—1

Keszegfalva (Komárom m.) róm. kath. kántortanítói állásra október 1-ig pályázat hirdettek. Javadalma: 15 katasztrális hold föld haszonélvezete, 200 pár után fél pozsonyi mérő buza és párber. Lakása 2 szoba, konyha és éleškamra. Családi állapota kitüntetendő. *Schuster Aladár*, plébános. 537 1—1

Egri érseki megye

Balkányi róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Kötelességeit előírja díjlevele. Javadalma: lakás nagy kerttel, udvarral, istállóval. 17 hold 1286 öl szántóföld, 20—24 köből gabona párber. 253 kor. 96 fillér egyházmegyétől. Tandij 72 kor. Stóla 36 kor., államségély 126 korona. Adót, artért tanító fizeti. Állás november elsején elfoglalandó. Okleveles pályázók kérvényüket október 8-ig *Novák Géza* lelkész, Geszteréd (u. p. Bököny) küldjék. 524 1—1

Tiszadada róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelem: 1. kántori: föld, stóla, párber és készpénzben mintegy 1200 kor. 2. tanítói: tandij és legelő 240 kor. értékben, 3 szobás lakás kerttel. Korpótlék államségélyből. Kötelessége: 6 osztályú vegyes iskola vezetése, kántori teendő végzése s jövedelme minden adójának fizetése. Működési s családi körülményeket igazoló bizonyítványok alulírtokhoz küldendők. Választás napja október 3. *T. Bada, Krich Mihály* isksz. elnök. 533 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Ókormöcske község kántortanítói állomására október 1-ig pályázat hirdettek. Jövedelme készpénz és terményben 500 korona. Tanítási nyelv magyar-tót. Pályázhatnak nők is, ezek azonban kötelesek a kántori teendők elvégzéséről gondoskodni. Kérvények *Vetzel István* esperes úrhoz, Garamszentkeresztre küldendők. 531 1—1

Kalocsai érseki megye.

Alkalmazást nyer nyolc hónapra okl. férfi-nőtanító 70 kor. havi fizetéssel. Mozsor, Bács vm. róm. kath. lelkész. 467 3—3

A bajai róm. kath. el. népiskolánál megüresedett tanítói állásra f. évi október 8-ig pályázat hirdettek. Javadalma: 1000 korona törzsfizetés, 240 korona lakásbér és a törvényszerű ötéves korpótlék, 10 évi szolgálat után a törzsfizetés 1200 koronára emelkedik. A megválasztott — külön díjazás nélkül — az általános ismétlőiskolában is köteles tanítani. Folyamodványok a róm. kath. iskolaszékre címerve, főtiszt. *Kuts János* esperes-plébános úrhoz, Bácsbokodra küldendők. 540 1—2

Kassai egyházmegye.

Sáros megyei **Richwald** betöltendő róm. kath. kántortanítói állomásának jövedelme pénzértékben számítva 800 kor. *Csepreghy Róbert* plébános. 536 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A nagyváradai lat. szert. káptalan által fönntartott **nagyvárad-ujvárosi** róm. kath. elemi fiúiskolánál egy évi 1200 korona készpénz törzsfizetéssel, szabad lakással, 48 úrköbméter tűzifával és öt izben száz koronás ötéves korpótlékkal egybekötött tanítói állás üresedésbe jöven, ezen állásra 1905. október 15-iki lejárattal pályázat hirdettek. Pályázók tartoznak keresztlevelükkel, tanítói oklevéllel és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket a nagyváradai lat. szert. káptalanhoz címezve dr. *Vieskies Gyula*, szentszéki ülnök, nagyváradai plébánoshoz a kitűzött határidőn belül elküldeni, vagy benyújtani. A kinevezendő tanító kötelessége lesz az iskola egyik osztályát önállóan vezetni, tanítani s állását f. évi november 15-én kell elfoglalnia. Nagyvárad, 1905. szept. 18. Váradai lat. szert. káptalan. 532 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A styávniki (Trencsén m.) róm. kath. tanítói állásra október 5-ig pályázat hirdettek. Fizetése: 800 kor. kész-

pénz s egyszobás lakás. Kötelessége I. II. oszt. vezetése. Pályázhatnak okl. tanítónők is, de orgonálni tudó férfi tanítók előnyben részesülnek. Tót nyelv ismerete szükséges. *Ballay István*, iskolaszéki elnök. 541 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Szentsimoni (Gömör, állomás Ozd) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: szép lakáson kívül évi átlagban államségélyből 196 kor., tandijból 140 telekberből 266, 6 öl tűzifa betuvarozva 50, 1/2 ház-hely, I. oszt. szántóföld, rét, legelő 400, stóla 60 korona. Pályázók folyamodványukat szabályszerűen felszerelve alulírtokhoz terjesszék be. Választásra október 10., délelőtt 11 órára személyes megjelenés kívántatik. Dr. *Göbl Márton*, plébános. 509 2—3

A murányhutai róm. kath. kántortanítói állomásra október 15-ére pályázat hirdettek. Jövedelem lakás, 1000 korona felül készpénz, 8 hold szántóföld és rét. Tannyelv magyar-tót. A folyamodványok Murányhutarára u. p. *Murány Török Rezső* lelkészhez küldendők. 526 1—2

Murány-Zdichava (Gömör m., posta Nagyrőce) okleveles tanító kerestetik. Jövedelme készpénz és terményekben 694 korona. Államségélyből 106 korona. Szép lakás, kert s legeltetési jog a közösen. Pályázati határidő október 1-ig. Tannyelv magyar-tót. Kérvények *Beliczky Gusztáv* plébánoshoz intézendők. 538 1—1

Szatzmári egyházmegye.

A magy. kir. pénzügyminiszterium kegyurasága alatt álló **alsófernezei** kántortanítói állásra szeptember hó végéig pályázat hirdettek. Jövedelme: 1. 600 korona, 2. lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakpénz, 3. ötéves korpótlék, 4. az 1904. I. t.-c. alapján biztosított személyi pótlék, 5. tűzifára 64 kor., 6. iskolafütesért és takarításért 100 kor., 7. kántori illetmény 75 korona 60 fillér, 8. stóla mintegy 80 korona. Énekkarvezetésre képes egyén előnyben részesül. Felsőbánya (Szatzmár m.) *Pály Edé* kerületi esperes. 520 1—1

Szepesi püspöki megye.

A benedikói róm. kath. tanítói állomásra szept. hó 30-ára pályázat hirdettek. Jövedelme készpénzben: 120 kor. a község pénztárából, 524 kor. államségély. Terményekben: 183 kor. A folyamodványok a mutnei (Arva megye) plébániai hivatalhoz beküldendők. 525 1—1

Az újbélai róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi október 16-ára pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme: I. Tisztán tanítói: 1. mindennapi és ismétlés tanköteletektől a 80 fillér évi átlag 122 kor. 60 fillér. II. Tisztán kántori: 1. Stóla átlagban 150 kor. 2. Ostyasítás 8 kor. 3. Egyházi pénztárból szentmisealapítvány stb. címén 25 kor. III. Tanítói és kántori közös jövedelem: 1. Törzsfizetés a politikai községtől 200 kor. 2. 861 ölnyi rét haszonélvezete. kat. jöv. 1 kor. 72 fillér. 3. Az egyes telkes gazdáktól szolgáltatott 24 1/4 p. m. rozs, 21 1/2 p. m. árpa utáni váltságösszeg évi 304 kor. 4. 8 öl puha tűzifa 80 kor. Ehhez van a kántortanítói szabad lakás és ha a harangozást elvállalja 11 1/2 rakás zab megváltása címén kaphat 92 koronát. Felszerelt folyamodványok kerületi tanfelügyelőség Jurgó, up. Tribs, Szepes vm. címére intézendők. 535a 1—1

II. **A csarnagurai** róm. kath. tanítói állomásra október hó 16-ára pályázat hirdettek. Jövedelem állami segéllyel 800 kor. Jurgó, up. Tribs, Szepes vm. Kerületi tanfelügyelő. 535b 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A velemi róm. kath. kántortanítói állomásra 1905 október 16-ára pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Lakás, 2 szoba, konyha, kamra, istálló, szin- és 1/2 hold kerttel. 2. Hét hold gesztenyes 20 frt. 3. 17 1/2 mérő buza 52 frt 50 kr. 4. 17 1/2 mérő rozs 43 frt 75 kr. 5. Hat öl kemény tűzifa a házhoz szállítva 24 frt. 6. Készpénz a községtől 280 frt. 7. Tandij a mindennapiaktól egyenként 42 kr. = 15 frt. 8. Tandij az ismétléstől egyenként 1 frt = 12 frt. 9. 1/2 hold föld 3 frt. 10. Legeltetés a közösen 10 frt. 11. A hitközségtől 53 frt 75 kr. Összesen 514 forint.

12. A személyadó kivételével a többi adót a hitközség fizeti. 13. Az iskola fűtésére a fát a szülők adják, de a tanító fűteti. A tanítás nyelve magyar. Csak a tanképesített pályázhat. Személyes megjelenés kívántatik. A kérvények a bizonylatokkal együtt október hó 14-ig bezárólag a szerdahelyi plébániai hivatalhoz (Vasvármegye, utolsó posta helyben) küldendők. Az állomás legalább is október hó végével elfoglalandó. 521 1—2

A szeményei (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 120 tanköteles gyermek után 319 kor. 20 fillér, fejenként 2 kor. 66 fillérjével, 16.473 □ öl földbirtok, a földekből 5 hold megmunkáltatik, 24 mérő rozs 144 kor. értékben, lélekpenz minden gazdától 10 fillér, zsellérektől és özvegyektől 24 fillér, összesen 17 korona, temetési stóla 48 és 24 fillér, összesen 7 korona, misepénz 40 fillérjével fizetetik, 3 öl kemény tűzifa hazaszállítással, a temetői fű kaszálása a körülötte levő faizással 40 korona, az őrleendő gabona malomba vitele és hazaszállítása, a harangozásért 6 mérő rozs és borpénz 16 korona, a trágya kihordása 16 kor. értékben, két szoba konyhával, kerttel és gazdasági épületekkel együtt. Kötelessége a templomban szokásos ajtosságokat és ténykedéseket végezni, az ismétlőiskolásokat is tanítani, orgonálni. Pályázati határidő október 10-én délelőtt 9 óra. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés kívántatik. A kellőleg felszerelt folyamódányok alulírott névre küldendők. *Limperger Mihály* plébános Egervölgye up. Kám. 518 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A csothi (Veszprém megye) osztálytanítói állásra *scrip. 30-ig* pályázat hirdettek. Evi fizetése 800 korona allamsegellyel. *Kaufmann Géza* plébános. 530 1—1

Váci egyházmegye.

A kerepesi (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra folyó *evi október hó 8-ig* pályázat hirdettek. Az állással egybekötött jövedelme: 1. 1162 kor. 34 fill. évi készpénz-fizetés, mely felévi részletekben a plébániahivatalnál fölveendő. 2. 1353 □ öl szántó és 299 □ öl szőlőskert, 1 kat. II. 466 □ öl rét, 3 tehén után legelő és féltelék után járó erdő illetőség. 3. Kényelmes lakás, melléképületekkel és kerttel. 4. 5 öl kemény hasábfu. 5. 230 pár után a 311 liter rozs és 50 fillér párber. 6. Stóla fejében circa 100 kor. 7. Örökös miscolapítványok után 25 kor. 50 fill. 8. Enekes requiem után 40, liberás után pedig 90 fillér. 9. Minden vers búcsuztatásért 20 fillér. 10. Hirdető megrásért 40 fill. 11. Deputatum fejében a politikai községtől 112 korona. Kötelességei: az iskolaszék által meghatározott osztályt vezetni és a templom részére ostyát sütni. A magyar nyelv tökéletes tudásán kívül a tót nyelv tudása is szükséges. *Pályázni szándékozóknak okleveles kántoroknak és okleveles tanítóknak kell lenni és kántori működésről bizonyítvánnyal kell bírn.* (Váci püspöki szentszéknél 3124 sz. rend.) A pályázók a választás napján október 10-én délelőtt 9 órakor tartandó próbára megjelenni tartoznak. A választás a próba után fog megejteni. Az állás azonnal elfoglalandó. Az eredeti oklevéllel, keresztlevelel, működési és a plébánostól erkölcsi bizonyítványokkal felszerelt kérvények a kerepesi plébániahivatalhoz küldendők. 539 1—2

Okleveles tanítót keresek falura két ham mellé. Fizetése 400 korona, teljes ellátás. Cím: *Bosnyák Géza* földbirtokos Misefa. up. Nagykopornok, Zala megye. 542 1—1

TIZ „TANTUM ERGO”

orgonakisérettel kapható **egy korona** beküldése ellenében bérmentve. — **Parák Lázár**, kántortanítónál, **T. szolcz**, Gomór megye. 486—3/3

IV. oszt. végzett róm. kath. tan. jel. kántori vagy tanító állást keres. *Nevelő p. r. Győr-Révfülu.* 522 1—1

≡ Daloskönyv ≡

az új tanítástervek alapján, hangjegyekkel, elemi népiskolák tanulói számára. 474 3—3

Kelemen Antal szekesfővárosi, **Vető Károly** győri tanítók és **Mihácsk Vilmos** enektanár közreműködésével kiadja **Ujlaki Géza** a Tanügyi Értesítő szerk., a tanügyi tanács és tankönyvbíráló biz. tagja.

Kapható Gyorott, Megyeház-utca 6. szám alatt a kiadónál.

I. füzet (I., II. és III. oszt. számára) ár 40 fill.
II. füzet (IV., V. és VI. oszt. számára) ára 60 fill.

Nagyobb rendelésnél árengedmény.

Nyomatott a Stephaneum nyomdában.

Elemi iskolákba ajánlom miniszterileg engedélyezett és ajánlott

számítanszer gyűjteményemet.

Dr. ÉBEN MIHÁLY, nagykorösi pléb.

401 4—4

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsir lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi vilagkiállításon kitüntetve.

(484—53)

Legelősbő árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csörend-szerű (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersekeltebb árban és lekiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jókarban tartásat mersekelte árba elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

=== KATHOLIKUS NÉPISKOLAI TANKÖNYVEK. ===

I.

=== FÖLDRAJZ ===

A kath. népiskolák számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Irta: GYÖRFFY JÁNOS

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

II.

Magyarok története.

A kath. népiskolák felső oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Irta: GYÖRFFY JÁNOS.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

III.

Természetráajz.

A kath. népiskolák felső oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

IV.

TERMÉSZETTAN ÉS VEGYTAN.

A kath. népiskolák felső oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

V.

ALKOTMÁNYTAN.

A kath. népisk. V–VI. oszt. számára.

Irta: HÁMORI MÁRTON.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

VI.

=== SZÁMTAN. ===

I. füz. Az 1-től 100-ig terjedő számkörben. A kath. népisk. II. oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv szerint.

Irta: BERTALAN VINCE.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

VII.

=== SZÁMTAN. ===

II. rész. Az 1-től 1000-ig terjedő számkörben.

Irta: BERTALAN VINCE.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

VIII.

=== SZÁMTAN. ===

III. rész. A népiskolák IV. oszt. számára. Az 1000-en fölüli számkörben.

Irta: BERTALAN VINCE.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

IX.

=== SZÁMTAN. ===

IV. rész. A népiskolák V–VI. osztályai számára.

Irta: BERTALAN VINCE.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

X.

EGÉSZSÉGTAN.

A kath. népiskolák felső oszt. és az ismétlőiskolák számára.

Irta: HÁMORI MÁRTON.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

XI.

Háztartástan.

Az elemi leányiskolák V–VI. osztályai és az ismétlőleányiskolák számára.

Irta: CZIKE IMRE.

Kötet 20 fill.

Kötet 20 fill.

Az I–V. szám alattiak német és tót nyelven, a VI–IX. szám alattiak tót nyelven is megjelentek.

Megrendelhetők a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

=== Budapest, IV. ker., Keckeméti-utca 2. szám. ===